

Vergadering	algemeen bestuur
Datum	7 juli 2017
Agendapunt	5
Onderwerp	Verbetermaatregelen Staat van de rampenbestrijding NHN
Bijlage nr	-
Voorstel	Akkoord gaan met de uitvoering van het voorgestelde programma om de crisisorganisatie op niveau te brengen.
Besluit	Akkoord / Niet akkoord / Anders nl.

Kern

Het regiobeeld NHN, zoals de Inspectie Veiligheid & Justitie (IV&J) dat heeft opgenomen in de Staat van de rampenbestrijding 2016, laat op een aantal aspecten zien dat de basis van de crisisorganisatie niet dan wel beperkt op orde is (zie bijlage: infographic regiobeeld NHN). De commissie Basisvoorzieningen en Fysieke Veiligheid (commissie BFV) heeft op 24 maart 2017 ingestemd met de inzet van een aantal maatregelen die moeten leiden tot een crisisorganisatie waarvan de basis op orde is. De maatregelen zijn in het voorstel van 24 maart 2017 nader gespecificeerd en onderdeel van het werkprogramma 2017 van de afdeling Risico- en Crisisbeheersing.

Aanvullend heeft de commissie BFV en het dagelijks bestuur van VR NHN opdracht gegeven om specifiek voor informatiemanagement en vakbekwaamheid maatregelen uit te werken die de crisisorganisatie op niveau brengt. In voorliggend voorstel is dit nader uitgewerkt. Hierbij is aangegeven op welk moment de maatregelen en tegen welke inspanning (kosten) dit wordt uitgevoerd.

Toelichting

De Staat van de rampenbestrijding 2016 laat voor VR NHN zien dat er voor de preparatie en het operationele optreden verbeteringen te benoemen zijn. Deze verbeteringen zijn eerder in zowel de commissie BFV als het dagelijks Bestuur besproken. Op basis van deze bespreking is een aantal maatregelen geformuleerd die de crisisorganisatie van de veiligheidsrisico brengt naar het niveau van de 'basis op orde'. Deze maatregelen zijn onderdeel van het jaarprogramma 2017 van afdeling Risico- en Crisisbeheersing (RCB) van de VR NHN.

Door de commissie en het dagelijks bestuur is aanvullend gevraagd om maatregelen uit te werken die de crisisorganisatie 'op niveau brengt'. Hierbij is voorgesteld om primair te investeren in informatiemanagement en vakbekwaamheid. Onderstaand is dit voor deze twee thema's in concrete maatregelen uitgewerkt. Deze maatregelen zijn in lijn met de eerder aangegeven maatregelen zoals die door de commissie en het DB in maart en april zijn besproken.

De commissie heeft op 24 mei ingestemd met de onderstaande maatregelen.

Informatiemanagement

Door een extern adviseur (Miguel Hassink van het Informatiehuis) is eind 2016 een scan gemaakt van de mogelijke verbeteringen ten aanzien van informatiemanagement binnen de VR NHN. Deze scan laat zien dat op drie aspecten een inhaalslag noodzakelijk is:

1. herijken beleid;
2. trainen plotters en informatimanagers;
3. versterken geografisch beeld.

Ad. 1. Het herijken is noodzakelijk om zowel de organisatie als het proces goed tegen het licht te houden. Na de introductie van LCMS in 2009 heeft dit niet meer plaatsgevonden. Het herijken leidt tot afspraken en herziening van werkwijzen die in een handboek worden vastgelegd. Het handboek wordt opgesteld door informatimanagers en begeleid door een externe die de *best practices* uit andere regio's borgt in de werkafspraken.

Ad. 2. Stapsgewijs moet de informatie-organisatie op niveau komen. Onderdeel hiervan is een gespecificeerd en op maat gemaakt programma van trainen en oefenen. Momenteel ontbreekt het aan een dergelijk programma. Daarnaast is geconcludeerd dat het specialisme om dergelijke specifieke activiteiten te ontwikkelen ontbreekt. Naast het opstellen van een specifieke programma zal ook geïnvesteerd moeten worden in de vakbekwaamheid van experts van RCB. Beide zullen door een externe worden ingezet.

Ad. 3. De ontwikkeling van informatie gestuurd werken (*business intelligence*) maakt het mogelijk om een actueel beeld te creëren dat naast situationele informatie van het incident kan worden verrijkt met data uit andere bronnen. Hiermee wordt een beeld gecreëerd dat naast het incident ook de context van het incident goed weergeeft. Dit stelt zowel het CoPI als het ROT in staat om op basis van een actueel geografische beeld beslissingen te nemen en te adviseren. Dit vraagt niet alleen een investering in de techniek, maar zeker ook een investering in het verder professionaliseren van plotters.

In onderstaande tabel is bovenstaande nader uitgewerkt in activiteiten, planning en kosten.

Aspect	Activiteit	Planning	Kosten (€)
Beleid	Herijken beleid	Q3 2017	-
	Handboek (2 dagdelen à € 1.250)	Q3 2017	2.500
Trainen	Opstellen trainingsprogramma (8 dagdelen à € 1.250)	Q4 2017	10.000
	Train de trainer (2 dagdelen à € 1.250)	Q4 2017	2.500
Geografisch beeld	Ontwikkelen actueel beeld ¹	Q2 2018	50.000
	Training plotters (4 dagdelen à € 1.250)	Q2 2018	5.000
subtotaal			70.000

¹ Kosten bestaan uit licentiekosten data ware house, abonnementskosten bronnen en ontwikkelkosten

Vakbekwaamheid

Het op niveau brengen van de vakbekwaamheid van de crisisorganisatie betekent niet alleen dat crisisfunctionarissen inzicht moeten hebben in hun mate van bekwaamheid, maar dat zij ook individueel kunnen handelen in de voorbereiding. Dit zelfinzicht geeft richting in specifieke keuzes die de crisisfunctionaris als professional moet kunnen maken ten behoeve van zijn/haar ontwikkeling. Dit betekent dat:

1. helder is wat de functionaris moeten kennen en kunnen;
2. de mate van bekwaamheid in een portfolio inzichtelijk is;
3. jaarlijks (basis)kennis wordt getoetst;
4. tweejaarlijks een toets van het portfolio wordt uitgevoerd.

Ad.1. Het project vakbekwaamheid heeft in een eerdere fase per crisisfunctionaris en per crisisteam vastgelegd welke vakbekwaamheidseisen van toepassing zijn. Herijking van deze kaders is noodzakelijk waarbij specifiek ook naar de team resource management (TRM) zal worden gekeken.

Ad. 2. De VR NHN gebruikt veiligheidspaspoort als 'vakbekwaamheidsmanagementsysteem'. Vooralsnog is dit systeem kwantitatief ingericht. Om als portfolio te kunnen fungeren is ook inzicht in kwalitatieve aspecten noodzakelijk. Hierbij is enerzijds inzichtelijk welke vakbekwaamheidsactiviteiten zijn uitgevoerd en anderzijds welke leerpunten inzichtelijk zijn uit daadwerkelijke inzetten. Dit laatste wordt uit evaluaties / leertafels gedestilleerd en vastgelegd.

Ad. 3. Het op peil houden van kennis is noodzakelijk om tijdens incidenten adequaat te kunnen opereren. Deze kennis is deels generiek (gericht op basisvereisten crisismanagement, bevoegdheden, netwerk, etc.) en is deels specifiek (gericht op risico-objecten en planvorming²). De inrichting van een elektronische leer omgeving (ELO) maakt het mogelijk om laagdrempelig, interactief en hoogfrequent kennis te verwerven en op peil te houden. Het ELO kan hierbij tevens gebruikt worden voor een jaarlijks toets van basiskennis.

Ad. 4. Voor crisisfunctionarissen geldt dat zij goed moeten zijn voorbereid op hun taak. Een periodieke toets van hun mate van vakbekwaamheid past in een professionele organisatie die op niveau is. Voorgesteld wordt om twee jaarlijks een toets van het portfolio uit te voeren dat het volledige palet aan voorbereidende activiteiten (en het resultaat daarvan in de terugkoppeling uit incidenten) te beschouwen.

² De huidige planvorming is in te delen in 8 clusters waaronder luchtvaart, water, extreem weer en terrorismegevolgbestrijding

In onderstaande tabel is bovenstaande nader uitgewerkt in activiteiten, planning en kosten.

Aspect	Activiteit	Planning	Kosten (€)
Kaders	Herijken kaders incl. TRM en kwalitatief registreren (4 dagdelen à € 1.250)	Q3 2017	5.000
Portfolio	Licentiekosten (200 gebruikers à € 25)	2018	5.000
	Implementatie kwalitatief registeren	Q4 2017	15.000
ELO ³	Licentiekosten (200 gebruikers à € 25)	2018	5.000
	Ontwikkelen basismodule	Q1 2018	10.000
	Ontwikkelen 8 specifieke modules	Q2/3/4 2018	80.000
Toets portfolio	Uitvoeren toets	Q4 2018	-
	Organiseren tweejaarlijkse gesprekken	Q4 2018	-
subtotaal			120.000

Overig maatregelen

Studies en analyse van incidenten laten zien dat de effectiviteit van crisisteams in hoge mate wordt bepaald door de invulling van 'leiding en coördinatie'. Het op niveau brengen en houden van kennis en vaardigheden ten aanzien van leiding en coördinatie ('sturing' conform de terminologie van IV&J) voor respectievelijk Leiders CoPI, Operationeel Leiders en voorzitters BT is essentieel.

Ten aanzien van sturing is voor Leiders CoPI en Operationeel Leiders reeds een traject ingezet om te komen tot eenduidige werkwijzen en afstemming. Om op niveau te komen en te blijven is het aanvullend van belang dat deze werkwijzen worden vastgelegd en dat periodieke reflectie plaatsvindt door middel van coaching en intervisie. Dit laatste zal door een externe worden begeleid.

Voor voorzitters BT (zowel lokaal als regionaal) is oefenen van belang waarbij verschillende oefenvormen voldoende uitdaging en verdieping bieden. Dat betekent dat onder meer dat simulaties (oefeningen, burgemeestersgame, etc.) en dilemmasessies (externe begeleiding) worden aangeboden.

In onderstaande tabel is bovenstaande nader uitgewerkt in activiteiten, planning en kosten.

Aspect	Activiteit	Planning	Kosten (€)
Reflectie LCoPI en OL	Vastleggen werkwijze	Q3 2017	-
	Intervisie (eenmalige begeleiding)	Q4 2017	3.750
	Coaching (2x per jaar x 12 functionaris x € 750 x 2 jaar)	2017/2018	36.000
Oefenen voorzitters BT	Aanbieden simulaties (licenties)	2017/2018	5.000
	Dilemmasessies (5 x € 2.500)	2017/2018	12.500
subtotaal			57.250

³ Het ontwikkelen van een ELO module kost € 10.000 (bron: brandweer)

Totaalkosten

De totaalkosten van het volledige programma wordt geschat op:

Informatiemanagement	€ 70.000
Vakbekwaamheid	€ 120.000
Leiding en coördinatie	€ 57.250
Totaal	€ 247.250

De kosten voor de uitvoering van dit programma, die loopt voor de jaren 2017 en 2018, kunnen worden gedekt uit de bij de jaarstukken voorgestelde bestemmingsreserve Staat van de Rampenbestrijding. Voor eventuele structurele kosten, die voortvloeien uit dit programma, zoals licentiekosten, dienen deze kosten na deze jaren gedekt te worden uit de lopende begroting.